

SPRAWOZDANIE

komisji gospodarstwa krajowego z petycji c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego w przedmiocie ustawy o przymusowym tępieniu myszy polnych.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 28. października b. r. przekazał Wysoki Sejm petycję c. k. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie w sprawie ustawy o przymusowym tępieniu myszy polnych komisji gospodarstwa krajowego.

Komisya, nie zapoznając ważności sprawy, poddała petycję wyczerpującej dyskusji, która wykazała, że sprawa jako nadzwyczaj piękna, wymaga rychłego i stanowczego załatwienia. Wobec olbrzymich szkód, równających się klęskom elementarnym, nie wypada Wysokiemu Sejmowi być bezczynnym, przeciwnie poczuwać on się powinien w pierwszym rzędzie do obmyślenia skutecznych środków przeciw powszechnemu i straszному wrogowi, który całe okolice, niszczył i niszczy.

Nie dziw więc, że sprawę tę już kilkakrotnie w naszym Sejmie poruszano; w ostatniej zaś sesji sejmowej wnioskiem p. Władysława Koziębrodzkiego, domagającym się osobnej ustawy przymuszającej ludność rolniczą do tępienia tych strasznych szkodników.

Komisya gospodarstwa krajowego godzi się w zupełności na zapatrywania p. Koziębrodzkiego i dzieli również jego przekonanie, że ustawa krajowa ostatecznie pladze tej koniec położy sędzi jednak, że ustawa nie okaże się, jak to już w innych sprawach niestety doświadczono, dosyć skuteczną. Doświadczenie bowiem uczy, że dla ustawy musi być przedewszystkiem teren przygotowany, że wymaga się bezwarunkowego zrozumienia ustawy, a względnie sprawy i celu, które ona ma osiągnąć. Niski poziom oświaty, a z tem w parze idące przesady są główną przyczyną, że liczne ustawy już obowiązujące nie znajdują należytego wykonania.

Przeciw grożącym od polnych myszy i innych szkodników klęskom należy prócz ustawy walczyć na drodze należytego pouczenia i skutecznego przykładu.

Chociaż poziom oświaty w naszym kraju jest jeszcze dosyć niski, nie da się jednak zaprzeczyć, że nauka należyście udzielana, połączona z dobrym przykładem, przynosi pożądaną korzyść. Komisya pozwoli sobie z zadowoleniem zaznaczyć, że w kraju naszym nie brak czynników, które chętnie i skutecznie należytem pouczeniem zająć się zechcą, Komisya zwraca uwagę Wydziału krajowego, że szczególnie nasze krajowe duchowieństwo mogłoby podjąć się

tego zadania, które ostatecznie zdąża do podniesienia moralnego i materyalnego powierzonych mu wiernych. Nie mniej i obszary dworskie, na których zwykle prowadzi się gospodarstwo więcej racjonalne, zechcą dobrym przykładem przygotować lud do ustawy, która wtedy dopiero będzie mogła być starannie wykonaną. Nie mniej i nauczyciele razem z dziatwą szkolną, w wolnych od nauki dniach przyczynią się do tępienia szkodników i do rozechwiania przesądów gdziekolwiek jeszcze istniejących. Również i liczne w kraju naszym istniejące Towarzystwa których zadaniem jest przez popularne wydawnictwa podnosić poziom oświaty i przyczyniać się do materyalnego i moralnego podniesienia naszego ludu, zechcą przez osobne książeczki, w których wykażą szkody wyrządzone przez szkodników rozmaitych, w szczególności przez myszy polne i podadzą sposób skutecznej walki, wyświadczać dla kraju pożądaną przysługę.

Będzie również obowiązkiem c. k. Rządu udzielić we własnym interesie swojej opieki i pomocy, choćby już dlatego, że na podstawie ustawy państwowej z r. 1885, która w ust. 4. powiada, iż Rząd jest obowiązany do zwrotów (podatków) i w wypadkach elementarnych wyrządzonych przez myszy; a tem samem ochronić skarb przed możliwym ubytkiem:

Na podstawie uczynionych uwag komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, by na najbliższej sesyi przedłożył Sejmowi odpowiedni stosunkom krajowym projekt do ustawy o przymusowym tępieniu myszy polnych i aby niezwłocznie postarał się o pouczenie ludności za pośrednictwem rozmaitych ku temu celowi służyć mogących środków, w myśl uwag w niniejszem sprawozdaniu zawartych.

Lwów, 11. listopada 1889.

L. Wodzicki w. r.
przewodniczący.

Antoniewicz w. r.
sprawozdawca.